

JOURNALEN

FRÅN PLANDENT. NUMMER 4, 2019

TILL HELA TANDVÅRDSTEAMET

GÖRAN FRIMAN PRISAS. S. 12
LÅNG ERFARENHET AV DIGITALA AVTRYCK. S. 18
ADHESIV CEMENTERING AV DELFASADER. S. 21
TIPS TILL DIN DISKDESINFЕКТОR. S. 23



Vilket trettioårskalas!

Massor av intressanta händelser på Swedental.
Och fullt ös på Sturecompagniet när Plandent fyllde 30 år! (Missa inte bilderna)

Plandent

Tack för i år!



Johan Ericsson VD, Plandent



Journalen årgång 8
Upplaga: 5 000 ex.

**Journalen ges ut av
Plandent.**

Tidningen skickas till Plandents kunder och kommer ut fyra gånger per år

Plandent AB
Box 90193
120 22 Stockholm
www.plandent.se
info@plandent.se
08-546 979 00

Ansvarig utgivare:
Johan Ericsson,
johan.ericsson@plandent.se

**Redaktör/
annonsbokning:**
Pernilla Jansdotter, pernilla.
jansdotter@plandent.se

Grafisk form:
Jamendåså

Tryck: Brand Factory

Snart går vi in i ett nytt decennium, 2020 närmar sig med stormsteg. När vi ser tillbaka på de senaste tio åren har det hänt mycket på den svenska dentalmarknaden. Teknikens framsteg såklart, både inom tandvården i synnerhet men även sociala medier och smarta telefoner i allmänhet. Det påverkar både vårt arbete och vår fritid.

Etableringen av tandvårdskedjor är ytterligare en stor förändring, och idag finns det många karriärsmöjligheter för en nyexaminerad tandläkare. Det ställer även krav på oss som leverantörer, att vi ständigt måste utvecklas och bli bättre. Nu de senaste åren har miljöfokus börjat växa sig starkare, och med tanke på klimatrapporterna kommer det att fortsätta tills vi hittar de bästa lösningarna.

Det här numret av Journalen har temat Swedental och du kan läsa om vad som hände under mässdagarna i november. Jag vill passa på att tacka för alla trevliga möten vi fick under de dagarna. Och alla möten alla andra dagar under året. Det är ni som är vår drivkraft till att jobba framåt och utvecklas. Nu håller vi för fullt på att planera inför kommande år, och vi har flera spännande nyheter på gång. Hoppas att ni följer med oss på resan in i det nya decenniet!

God jul & gott nytt år önskar jag och hela personalen på Plandent.

Vi förbehåller oss rätten att avböja insända bidrag, liksom att redigera och korta ner sådant material. Vi reserverar oss för ev. tryckfel prisändringar och slutsålda varor. Citera oss gärna, men ange alltid källan.

God jul
önskar
Plandent



Vår julklapp går till Tandläkare utan gränser. Läs mer om deras arbete på sidan 14.

Öppettider jul och nyår

Plandent har jul- och nyårsledigt alla helgdagar och öppet med begränsad tillgänglighet på klämdagarna.

Dagen innan jul- och nyårsafton stänger vi kl. 15.00.

Lagret skickar inga varor 23-26 december, 31 december eller 1 januari. Övriga vardagar skickas beställningar som vanligt.

JOURNALEN

Vad vill du läsa om i Journalen?

Skicka ris eller ros och önskemål på innehåll till Journalens redaktör: pernilla.jansdotter@plandent.se

Häng med på Kryssmässan på Östersjön i vår

Kom ombord på resan mot det digitala arbetsflödet! Du får träffa produktexperter från kända varumärken i en inspirerande dentalutställning och lyssna till Carl-Fredrik "Kalle" Arnelund, specialist i oral protetik, som föreläser om ett långsiktigt hållbart resultat och berättar om klinikens digitala arbetsflöde.

I Helsingfors väntar ett spännande fabriksbesök på Planmeca - en av världens största tillverkare av dentalutrustning. Under besöket får du se och testa senaste dentalutrustningen, prata med Planmecas produktspecialister och få reda på vad det betyder att arbeta helt digitalt - vad är nyttan och möjligheterna?

Innan båten går tillbaka till Stockholm hinner vi med en trevlig lunch och sightseeing i Helsingfors. Avslutningsvis ombord bjuds du på inspirationsföreläsningen Våga tänka stort med Eric Thyrell, en av Sveriges mest anlitade föreläsare.

Läs mer och anmäl dig på plandent.se/kurs

 Praktikertjänst
+
Plandent

PRAKTIKERTJÄNST OCH PLANDENT FÖRDJUPAR SAMARBETET

Praktikertjänst och Plandent AB har tecknat ett samarbetsavtal kring leverans av all tandläkarutrustning och service för de kommande tre åren. Plandent är redan Praktikertjänst största leverantör av förbrukningsmaterial och levererar dagligen till organisationens tandläkare som finns över hela Sverige, från Malmö i söder till Kiruna i norr.

- Vi är mycket glada över att vara utvald samarbetspartner till en så viktig och stor aktör som Praktikertjänst, och är stolta över att de vill fördjupa samarbetet även på utrustningssidan, säger Johan Ericsson VD på Plandent.

CONOLOG PROGRESSIVE-LINE

Det moderna
implantatsystemet



 biohorizons
camlog

Vill du veta
mer om våra
implantat?

Kontakta **Iris Flodberg**
iris.flodberg@plandent.se
Tel 076-140 88 28



Plandent

Personligt

Lär känna några av dina kontaktpersoner hos Plandent.

1. Hur länge har du jobbat på Plandent / i dentalbranschen?
2. Vad är det bästa med ditt jobb?
3. När var du senast hos tandläkaren som patient?



Falah Chabock

**Servicetekniker
Stockholm**

1. Jag har jobbat på Plandent i drygt tre år, sedan oktober 2016.
2. Det finns många bra saker med mitt jobb, varav en del är att det är väldigt mycket variation och roliga utmaningar.
3. Jag var hos min tandläkare i somras.

falah.albazi@plandent.se
070-290 04 67



Lotta Lodell

**Försäljning förbrukning,
norra Sverige**

1. Jag har jobbat på Plandent sedan augusti 2012. Jag började som tand-sköterska 1987 och utbildade mig till operationstandsköterska 1991.
2. Det bästa med jobbet är alla härliga kunder. Jag har ett stort distrikt som kräver många mil i bil, men kundkontakten gör att det är värt det.
3. Jag var hos min tandläkare Anna Forsberg Dahlén som jobbar hos Gustav Wiklund i slutet av september. Hade inga håll!

lotta.lodell@plandent.se
070-888 73 43



Olov Åhgren

**Försäljning utrustning och praktik-
planerare, mellersta Sverige**

1. Jag har jobbat 31 år i branschen, varav 10 år på Plandent.
2. Det bästa med mitt jobb är att det är fritt, och så är väldigt kul att se en ny klinik växa fram.
3. Det är ungefär ett år sedan jag var hos tandläkaren.

olov.ahgren@plandent.se
070-369 73 80



Björn Lundmark

**Affärsområdeschef
digital röntgen**

1. Jag har jobbat i branschen sedan 1992, varav elva år som tandtekniker. Jag började på Plandent för sju år sedan.
2. Det bästa är alla möten med kunder inom både privat och offentlig sektor, och samarbetet kring digitaliseringen av klinikerna. De nya arbetssätten med bland annat digitala avtryck och ultralågdos 3D-röntgen kommer att förbättra patientbehandlingen framöver - med nya möjligheter med virtuell simulering av slutresultatet innan den kliniska behandlingen påbörjas.
3. Jag var senast hos tandläkaren som patient för 1,5 år sedan.

bjorn.lundmark@plandent.se
072-575 74 61



ODONTOLOGISK
RIKSSTÄMMA 2019

STOCKHOLM
SWEDENTAL[®]

13-15 november • Stockholmsmässan

Mässa och trettioårs- kalas!

Fullt ös. Blandning av allvar och roligheter när Plandent firade trettio år under Swedental

Bläddra vidare och kolla in bilder och reportage från både mässgolv och party.



Plandent
30 år
1989-2019

Det är här det tänder

Rapport från mässgolvet på Swedental

Swedental är Nordens viktigaste mötesplats för dentalbranschen.

Stockholmsmässan fylldes av tandvårdspersonal under mässtagarna 13-15 november. Tillsammans med Odontologisk Riksstämman ger mässan en komplett bild av tandvårdens forskning, produktnyheter, utveckling och framtid.

Barista - Kön ringlade sig lång till baristan Kaveh Azizian



Vinnare

Vinnare av utlottningen av en Stelton-skål efter att ha utmanat oss i Nattduellen och svarat rätt på frågorna:

Camilla Larsson, Laxå

Anna Hellström, Skövde

Gunilla Norén, Enebyberg

Vinnare av utlottningen av Ultradent Valo Grand hårdljuslampa:

Mikael Berggren, Sundsvall

Stort grattis till alla vinnare!



Nattduellen - Det var många som ville testa sin reaktionsförmåga i Nattduellen



PlanOrder kan hjälpa din klinik att få ordning på lagret och beställningar av förbrukningsmaterial

Ett betydelsefullt fokus i tandvården just nu är miljöområdet och det märktes i Planmecs monter med stort intresse både för miljövänligare förbrukningsartiklar och inte minst Planmecas nyhet ActiveAqua som renar vattnet i din unit helt utan tillsatta kemikalier. Digitala avtryck är ytterligare ett område där intresset växer sig allt större för varje år som går.



Prisvärd förbrukning.

Våra egna varumärken Orbis och Like har ett brett sortiment av basvaror du använder varje dag



Future lab - På mässgolvet visades framtidens tandvård i Future Lab, här kunde du hitta smarta digitala lösningar från bland annat LM Dental och Planmeca.



Smart utrustning. Produkt-specialist Thomas Höglund visar fördelarna med Planmecas unitar



Digitala avtryck. Den nya scannern Planmeca Emerald S väckte stort intresse hos mässbesökarna.

Å vilket 30-årsparty!

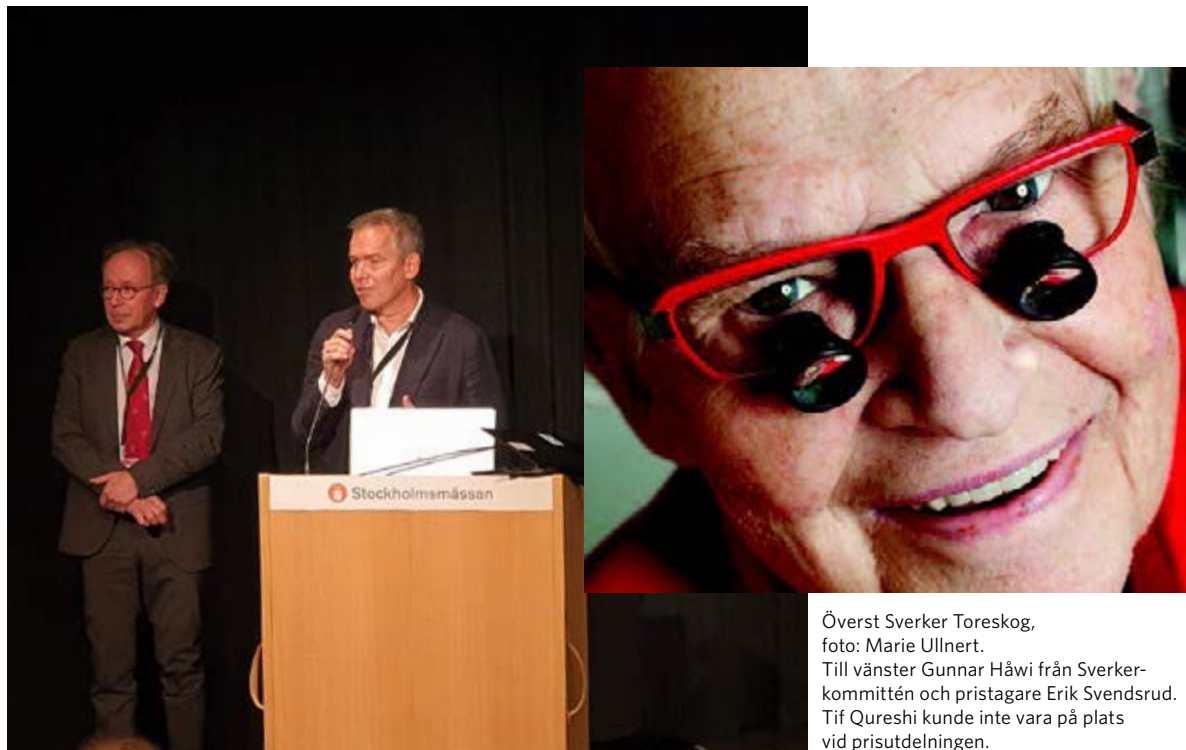
Värsta öset när Plandent firade

Ett stort tack till alla glada och dansanta kunder och samarbetspartners som fyllde årets PlanParty på Sturecompagniet i Stockholm! Vilken kväll det blev med god mingelmat, de bästa partylåtarna sedan 1989 och massor av glädje. Plandent kunde inte ha fått en bättre 30-årsfest!



DJ Choco Canel, tillsammans med elviolinist och saxofonist, spelade de bästa partylåtarna från de senaste 30 åren.





Överst Sverker Toreskog,
foto: Marie Ullnert.
Till vänster Gunnar Håwi från Sverker-
kommittén och pristagare Erik Svendsrud.
Tif Qureshi kunde inte vara på plats
vid prisutdelningen.

TIDIGARE PRISTAGARE:

2015
Sven Scholander

2016
Åsa Sjöholm, Patrik
Eriksson, Per Edholm,
Clas Myrin, Carina
Algotsson & Preze-
meh Seweryniak

2017
Agneta Odén & Matts
Andersson

2018
Björn Zachrisson

Sverkerpriset till minimalinvasiv teknik

Stort grattis till Erik Svendsrud och Tif Qureshi som båda arbetar med minimalinvasiv teknik och tilldelats årets Sverkerpris.

Pristagarna presenterades i samband med föreläsningen Dentala Erosioner av Ulrica Gidlund på Odontologiska Riksstämman.

Sverkerpriset instiftades 2015 av Göteborgs tandläkare-sällskap och ADSS, American Dental Society of Sweden till Sverker Toreskogs minne och delas ut till personer inom odontologin som verkar i Sverkers anda. Plandent är en av sponsorerna till priset.

Motiveringar

Erik Svendsrud, Oslo

Erik har under många år förvaltat arvet efter Sverker med sin minimalinvasiva teknik. Han ifrågasätter vidare, liksom Sverker också gjorde, inte bara andra kollegor och etablisemanget utan kanske mest sig själv. Erik har också under många år föreläst om sitt sätt att arbeta inte bara i de skandinaviska länderna utan också "world wide".

Tif Qureshi, London

Tif har liksom Erik också arbetat med minimalinvasiv teknik och har varit en förespråkare för konceptet med aligner, blekning och bonding istället för mer invasiva behandlingar. Tif är en internationellt erkänd föreläsare och Sverker uttryckte ofta sin beundran för Tifs kliniska färdigheter och hans sätt att sprida kunskap om dessa.

VALO™

LED-HÄRDLJUSLAMPA MED
BRETT VÅGLÄNGDSSPEKTRUM



ELEGANTLY **POWERFUL**



VALO
Grand
Cordless

VALO
Grand
Corded

VALO
Cordless

VALO
Corded



Göran Friman får Forssbergs pris

Prisad för helhetsyn

Forssbergs Dentals Stipendiefond

1931 grundade Forssbergs Dental AB en fond som förvaltas av Svenska Tandläkare-Sällskapet - Stiftelsen Forssbergs Dentals Stipendiefond. Stiftelsens uppgift är att dela ut stipendier som uppmuntrar kliniska forskningsinsatser som gjorts av tandvårdsteamet, och som har ett värde i tandläkarnas dagliga arbete.

Fonden har behållit sitt historiska namn även om Forssbergs Dental numera ingår i Plandent. Forssbergs Dentals Pris delas ut årligen och pristagaren utses av en styrelse med företrädare från Svenska Tandläkare-Sällskapet och Plandent.

Han är privattandläkare och driver ihop med sin fru Maria en praktik i Filipstad. Tillsammans har de screenat sina patienter för högt blodtryck och diabetes. Göran Friman disputerade 2017 med sin doktorsavhandling som handlar om screening inom tandvården och nu tilldelas han årets pris ur Forssbergs Dentals Stipendiefond.

- Det är en stor ära att få det här priset. Jag är oerhört hedrad. Det känns bra i själen att det arbete jag gör uppmärksammas och uppskattas av andra, säger Göran Friman.

Det var Maria Friman som kom på idén med att kontrollera blodtryck och diabetes på deras patienter. Hon hade observerat att flera av patienterna inte själva tog kontakt med sjukvården, trots att hon märkte på dem att det var något som inte stämde med deras hälsa.

- Vi började göra ett pilottest på kliniken och sedan bedömde Karolinska Institutet att jag borde skriva en avhandling om ämnet och skrev in mig som doktorand, säger Göran Friman.

Avhandlingen Medical Screening in Dental Settings publicerades 2017. De hade då screenat 170 patienter på sin praktik och resultatet var att var sjunde behövde någon form av sjukvård. En långtidsuppföljning visade även att screeningresultaten i många fall kunde förutse risken för framtida sjukdomsutveckling.

- Det är extremt viktigt med en etablerad sjukvårdskontakt. Vår praktik har ett stort samarbete med primärvården här i Filipstad men även med Centralsjukhuset i Karlstad. Vi ställer inte någon diagnos, det är sjukvårdens uppgift. Patienterna ska känna sig trygga och det går inte att genomföra screening utan ett nära samarbete med sjuk-

vården, säger Göran Friman.

Uppskattad screening

Screeningen är uppskattad av patienterna. Sådan verksamhet kan upptäcka tecken på sjukdom innan patienten själv vet om att han eller hon är sjuk. Tidig diagnos minskar risken för följsjukdomar, lidande och samhällskostnader. Idag jobbar de vidare på att förbättra sin screeningmetod.

- Vi har lärt oss av fel vi gjorde i det tidiga skedet av screeningen och har nu uppdaterat vår kunskap och gått igenom aktuell forskning. Vi vill utveckla en metod där vi inte skickar några friska patienter till sjukvården utan vi vill bara att de som är sjuka



Motivering till årets pristagare

Göran Friman har genom sin forskning utvecklat smarta metoder för samverkan mellan tandvård och sjukvård. Vid årliga tandhälsoundersökningar har Friman adderat diabetes- och blodtryckskontroller vilket möjliggör tidig upptäckt av avvikelser och främjar människors hälsa. Göran Frimans forskning är ett gott exempel på värdefulla forskningsupptäckter som kommer ur patientnära arbete

och behöver vård ska komma dit. Vi tittar både på orala riskfaktorer som parodontit men även allmänna riskfaktorer såsom arv, övervikt och bukmång, säger Göran Friman.

Heltid på kliniken

Både Maria och Göran Friman jobbar heltid på sin klinik. Han är även bedömningstandläkare och sakkunnig vid Region Värmland och igång med flera sidoprojekt.

Bland annat var han koordinator för en eftermiddag med tema diabetes på Odontologiska Riksstämman i år, han har föreläst för distriktsläkare och patientföreningar i Värmland om sambanden mellan munhälsa och allmänhälsa

och varför samarbetet måste öka mellan sjukvården och tandvården. I Tandläkarförbundets Fortbildningsråd är han med och planerar en kursdag till våren med temat "Samverkan mellan tandvården och sjukvården". Deltagande föreläsare är Emma Frans, författare, vetenskapsskribent, folkbildare, forskare och doktor i medicinsk epidemiologi. Läkare, tandläkare och sakkunnig vid Socialstyrelsen föreläser också om hur och varför samarbete behövs.

- Jag vill också passa på att tacka för det enorma stöd jag fått av min fru och familj. Och av min fantastiska huvudhandledare Inger Wårdh och

min mentor Kerstin Brismar, professor i diabetesforskning. Det har varit väldigt skönt med så mycket stöd från olika håll, säger Göran Friman.

10-årsjubileum för Tandläkare utan gränser



Scanner på plats i Etiopien

Som vi berättade i förra numret av Journalen, lämnade vi i början av sommaren över en bildplattescanner från Dürr tillsammans med tillbehör och en licens på Planmeca Romexis bildhanteringsprogram. Biniyam Wondimu på Tandläkare utan gränser har nu meddelat att scannern är överlämnad till tandläkarhögskolan i Addis Ababa i Etiopien.

Studenter och lärare från tandläkarhögskolan åker ut till skolor där de utför screening och enkla behandlingar på barnen.

De barn som har ett större tandvårdsbehov tar de med till tandläkarhögskolan i Addis Ababa där bildplattescannern nu står.

- De är överlyckliga och använder apparaten dagligen, säger Biniyam Wondimu.

I år firade Tandläkare Utan Gränser (TLUG) 10-årsjubileum i samband med sitt årsmöte. I januari nästa år skickar organisationen sin 40:e volontärgrupp utomlands. Det som en gång var en dröm har nu utvecklats till en stor och framstående organisation.

Tack vare sina medlemmar, volontärer och sponsorer har de kunnat underhålla nuvarande, samt starta upp nya, volontärprojekt i olika länder.

Fortsatt satsning på det preventiva arbetet

Under 2019 skickade TLUG en volontärgrupp till Zimbabwe bestående av tio volontärer som tillsammans med lokal personal arbetade med förebyggande och akut tandvård av barn. Gruppen följde upp befintliga projekt samt startade upp ett nytt övervakat tandborstprojekt i byn Mutambara. Det blev TLUG:s tredje övervakade tandborstprojekt i landet, och projekten följs regelbundet upp av lokal personal under året. Vid utvärderingar ses förbättring i både plack- och gingivalindex vilket medför en förbättrad oral hälsa.

Det har också varit stor aktivitet i deras projektland Tanzania. TLUG har under året skickat två volontärgrupper till området Mufindi. De har bland annat genomfört en ett-årsuppföljning av ett tidigare startat övervakat tandborsprojekt där resultatet visar på stor förbättring av den orala hälsan. Dessutom har ett nytt

projekt i Bukoba, norra Tanzania, startat efter två år av förberedelser. Landsansvarig Bodil Sandin hade tidigare besökt platsen för utvärdering. Denna gång åkte ordförande Nikoo Bazsefidpay tillsammans med två volontärer och under en tvåveckorsperiod besökte de åtta skolor och startade övervakade tandborsprojekt på två av dem.

Utveckling av projektländer

Två volontärgrupper har under året rest till Filippinerna. Projektet fortsätter att växa och uppföljning av tidigare uppstartat övervakat tandborsprojekt har utförts. Ett flertal skolor, samt ett hem för barn med funktionsnedsättningar ingår nu i projektet.

I det nya projektlandet Burkina Faso startade TLUG sin verksamhet under 2019. I februari reste landsansvarig Alexandra Rogushina och styrelsemedlem Veronica Aragon till byn Nakamtenga för utvärdering

av situationen, och i november kom första volontärgruppen dit. Projektet i Burkina Faso bedrivs i samarbete med organisationen Yennenga Progress och ämnar till preventivt arbete med hjälp och engagemang från lokal personal.

Arbetet i Nepal har under många år bedrivits av personalen på plats som i år besöktes av styrelsemedlem Rute Rosendo tillsammans med en volontär för uppföljning av projektet. En utvärdering av detta kommer att ske under 2020.

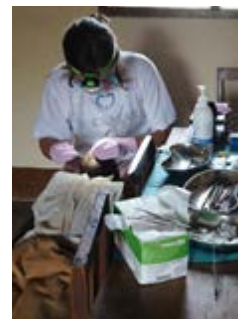
Under 2020 ser TLUG även över att eventuellt starta upp ytterligare ett projekt i ett nytt land, vilket de kommer att informera mer om framöver. De kommer även att fortsätta sitt arbete med att driva organisationen och samtliga sina projekt framåt med hjälp av alla medlemmar och sponsorer.



Undersökning på en skola i Mufindi, Tanzania.



De övervakade tandborstprojekten ger en bättre tandhälsa hos de deltagande barnen.



Plandent har varit med och stöttat organisationen sedan starten 2009 i form av förbrukningsmaterial.

Vill du också hjälpa?

Tandläkare utan gränser är en ideell organisation och deras arbete finansieras av sponsorer, medlemmar och volontärer. Vill du veta mer om hur du kan bidra?

Gå in på www.tandlakareutangranser.se

Följ deras arbete på:

www.instagram.com/tandlakareutangranser

www.facebook.com/tandlakareutangranser

På hemsidan kan du också läsa reseberättelser från deras volontärer.



PureVac HVE Smart 2-i-1-funktion

PureVac HVE är en vakuumsug med inbyggd spegel som kombinerar två funktioner i ett och används med ett enhandsgrepp. Rhodiumspegel som inte immar igen ger god visibilitet. Den är vinklad, har runda kanter och är försedd med inloppshål som minskar risk för aspiration och baksug. Autoklaverbar upp till 100 gånger. Anpassad för 16 mm-koppling.

MD171956



Panavia SA Enstegscementeringen som binder till i princip alla material

LCSi-monomeren i Panavia SA är ett unikt silanbindemedel som ger en stark och varaktig kemisk adhesion till i princip alla material – fältspat, litiumdisilikat, kompositresin och till och med glaskeram – utan att det behövs någon separat primer. Innehåller även den unika MDP-monomeren som ger ökad kemisk reaktivitet med zirkonia, dentin och emalj.

Produkten lämpar sig för kronor, broar, inlays, onlays, rotkanalsstift och även etsbroar.

MD171461, MD171462



Like Helix test Prisvärt test för daglig kontroll

Ångpenetrationstest för fylld autoklav. Färgen som används är icke-toxisk och kan därför inte orsaka skada på instrumenten.

MD168166



Orbis pappersbägare Miljövänliga & komposterbara

Pappersbägare med PLA-beläggning (polymjölksyra/polyaktid som är naturligt nedbryningsbar, tillverkad av majsstärkelse). 18 cl.

MD171475



OptraGloss Universellt poleringssystem

För högglosspolering av keramiska restaurationer i två steg och polering av komposit i ett steg. Diamant prepolerare (PP) - Steg 1 för prepolering av keramer, i formerna; flame, cup och lens (mörkblå). Diamant högglosspolerare (HP) - Steg 2 för högglosspolering av keramer samt för högglosspolering av komposit, i formerna; flame, cup, lens och spiral-wheel (ljusblå).

MD172223, MD172260-MD172267

S1 Plus Uppdatering av filsystemet

Sendolines S1-system uppdateras med nya filar och ny förpackningsdesign. S1 Small 15/06 utgår och ersätts av en ny S1 Plus Small 15/06. För större kanaler finns nu också S1 Plus Large 40/04. S1 Plus Standard 25/06 får endast ny ytterförpackning, annars är den oförändrad.

Även pappersspetsar och guttaperkaspetsar uppdateras med nya artikelnummer och ny förpackningsdesign.

Startup set 2.0: MD172324



VALO Grand Sladdlös härdljus- lampa - nu i flera färger

Sladdlös härdljuslampa med en 12mm-lins och två aktiveringsknappar för att starta lampan (på översidan och undersidan). Kommer lätt åt alla ytor i munnen och kan vinklas i en korrekt vinkel på 90 grader. Valo har brett våglängdsområde; från 385 till 515 nm. Lätt att rengöra i och med sin massiva och släta yta. Tre härdningsalternativ: Standard Power (1000 mW/cm²), High Power Plus (1600mW/cm²) och Xtra Power (3200mW/cm²).

MD166742, MD172345-
MD172347



-Vill få fler att våga gå över till digitala avtryck



Mikael Neuman på framsidan Journalen 2012. Han har arbetat med scanners från Plandent sedan han började med digitala avtryck.

Tandläkare Mikael Neuman har tagit digitala avtryck i snart tio år och är redan inne på sin fjärde modell av intraoral scanner. På sin praktik i Majorna i Göteborg arbetar han i ett nära samarbete med sin fru Anna Neuman, som både är tandsköterska och tandtekniker på kliniken. Tillsammans använder de sig av senaste tekniken för att hjälpa sina patienter på bästa och sätt.

- Enligt mig är en digital avtrycksscanner inte något häftigt och modernt längre, utan det är en del av tandläkarens basverktyg idag. Eller åtminstone borde det vara det. Jag hoppas att fler svenska tandläkare kommer att börja använda det och upptäcka fördelarna, säger Mikael Neuman. De senaste två åren har Mikael Neuman använt en Planmeca Emerald intraoral scanner. Han har ett stort teknikutintresse och utvärderar hela tiden hårdvaran och mjukvaran han använder.

- Scannrarna har bara blivit bättre och bättre med tiden. Emerald, som jag använder nu, är minst på marknaden och väldigt smidig. För patienterna är det en stor förbättring med digitala avtryck jämfört med tidigare. Proceduren går snabbare och de slipper avtrycksmassan i munnen. Vissa patienter var det tidigare svårt att ta avtryck på, men nu går det enkelt med den intraorala scannern, säger Mikael Neuman.

Andra stora fördelar med de digitala avtrycken är enligt Mikael Neuman att servicenivån till kunderna ökar i och med att de får sin restauration på plats redan dagen efter sitt besök. En annan fördel är att det går fort och att det är hög precision i indexet blir exakt direkt och krävs inte några omtagningar.

Det är också positivt för miljön att antal omtagningar med avtrycksmaterial minskar, och att mängden transporter halveras när avtrycket skickas digitalt. Det är betydligt smidigare att transportera ett par kronor istället för ett helt avtryck.

När man skickar ett analogt avtryck finns det risk att det skadas på grund av temperaturväxlingar eller ovarsam hantering. Ytterligare en positiv faktor med digitala avtryck är att det går så fort mellan patientbesöken att tänderna inte hinner röra på sig.

Vid analoga avtryck kan det gå en tid tills patienten får sin nya krona

eller bro på plats, och det finns då en risk att tänderna har flyttat på sig så att den inte längre passar.

När felkällan i avtrycksförloppet försvinner blir det också högre kvalitet på restaurationen. Labbet får ett korrekt avtryck direkt vilket gör tillverkningsprocessen både snabbare och med betydligt färre steg.

Samarbete och kommunikation

Det är jätteviktigt med ett bra samarbete och kommunikation mellan labbet och tandläkaren. Labbet måste jobba digitalt för att kunna ta emot filerna och fräsa fram prototiken. Och de bör göra varje steg digitalt. Om de använder det digitala avtrycket för att göra en analog modell så finns det risk att det blir fel. Ett helt analogt avtryck går igenom många olika steg, och varje steg ökar risken för felmargin.

Mikael Neuman arbetar med adhesiv retention. Vilket har fördelarna att det går fort, gör liten inverkan på

naturliga tanden och ger ett estetiskt slutresultat. Den här arbetstekniken är fortfarande ett helt nytt koncept för många tandläkare, trots att den använts länge på marknaden. För att byta teknik måste hela arbetsflödet ses över, från preparation och avtryck till tandteknikerns del och cementering.

Lätt att lära

- Det är lätt att lära sig, bara man är öppen för det nya arbetssättet och förstår det digitala flödet och att allt hänger ihop i en kedja. Om man till exempel jobbar delegerat så är det jätteenkelt för tandsköterskan att ta avtrycket. Det allra viktigaste är att tandläkaren har gjort en bra preparation och redan innan har en bestämd arbetsgång framför sig gällande materialval och metod. Adhesiv retention kräver hög noggrannhet och det är viktigt att preparera på rätt sätt, annars kan inte slutresultatet bli bra. Vanliga analoga avtryck fungerar bra om du jobbar med MK-kronor. Men för att använda adhesiv teknik måste du ha precisionen i avtrycken som du bara får med digital teknik. Det kräver också bland annat ren medicinsk tryckluft, minsta spår av olja gör att restaureringen inte fäster, och att det är rätt material i rotfyllningen. Därför måste man utveckla alla steg och hitta nya lösningar jämfört med tidigare.

Inspiration

Sverker Toreskog och hans brinnande intresse för minimalinvasiv tandvård har varit en stor inspiration för Mikael Neuman.

- Vi planerade att Sverker skulle komma hit till kliniken och se hur vi jobbar, men tyvärr hann vi inte få till det innan han gick bort, säger han.

Viktigt med vård av människor

Att kostnaderna minskar med digitala avtryck är ofta ett argument som framförs. Och även om det till stor del stämmer tycker Mikael Neuman att det är tråkigt att det är så stort fokus på priser och kostnader i dentalbranschen.



Mellan avtryckstagning och tillverkning designar de kronorna och broarna i CAD-systemet.

- Det är vård av människor det handlar om och då är det viktigt med rätt material och hög kvalitet. Jag vill kunna göra ett bra jobb, och då måste det få kosta lite ibland. Vi tandläkare har ju ambitionen att göra så lite skada på tanden som möjligt. Just därför känns det viktigt att vi anammar adhesiv teknik samt digital avtrycksteknik så fort som möjligt. Jag upplever att Sverige ligger efter övriga grannländer när det gäller användningen av digitala avtryck. Många vill vänta tills tekniken är beprövad, men nu har den funnits i över tio år så det är inte längre något nytt. Det är viktigt att tandläkarhögskolorna hänger med i utvecklingen och lär ut rätt metoder. Som tandläkare får man inte heller vara rädd att vidareutbilda sig och vara öppen för nya arbetssätt. Det kommer hela tiden ny teknik och nya material och du blir aldrig färdiglärd.

Som ett team

Mikael och Anna Neuman jobbar i ett team. Anna är både tandtekniker och tandsköterska på kliniken. Efter att avtrycken är gjorda arbetar Anna i mjukvaran och på kvällarna när de kommit hem fräser de dagens jobb. De har båda gått utbildningar ibland annat USA inom den digitala tekniken och lovordar arbetssättet.

- Jag skulle aldrig kunna tänka mig att gå tillbaka och jobba som förut, det här är så mycket bättre och smidigare. Jag har testat flera olika CAD-system, men Planmecas PlanCAD är det allra bästa och lättaste att

jobba med, säger Anna Neuman.

Det är många inblandade som måste sköta sin del, inte bara tandläkaren och tandteknikern utan även leverantörer av tekniken. Programvaran ska fungera och man måste veta hur man ska använda den på rätt sätt.

- Vi uppskattar att filerna skapas i öppet STL- och PLY-format, det ökar flexibiliteten. Det är också viktigt med ett bra samarbete mellan alla parter. Det går inte att undvika att det dyker upp problem, men det viktigaste är att man får snabb hjälp när det händer. Vi är väldigt nöjda den support vi har fått från Plandent och Dental IT när vi har behövt det, säger Mikael Neuman.

Han har jobbat privat sen sin tandläkarexamen 1992, men har även ofta arbetat timmar på Folk tandvården. Nu för tiden spenderar han några veckor om året i Sälen och arbetar på Folk tandvården där.

På eget initiativ och egen bekostnad tar han med sig sin scanner för att kunna arbeta med den digitala tekniken även där.

- Det är så lätt att bli hemmablind så jag tycker att det är lärorikt att se annat än den egna kliniken och inse att arbetssätten skiljer sig en del ute i landet. Jag tar med mig mitt arbetssätt och har lyckats hitta ett labb som kan skicka kronorna eller broarna dagen efter så att jag hinner behandla klart alla mina patienter under tiden jag är på plats i Sälen, säger Mikael Neuman.



Mikael och Anna Neuman är tandläkare respektive tandtekniker och arbetar tillsammans i ett nära samarbete.

Adhesiv cementering av delfasader/ partialfasader

Önskan att skapa estetiskt tilltalande, minimalt invasiva och perfekt matchande framtandsrestaureringar, har funnits ända sedan tandvårdens begynnelse.

Det är först på senare tid, som det har blivit möjligt att göra denna dröm till verklighet. Innan dess har tandläkarna under många år kämpat med att komma tillrätta med opaciteten på MK-kronor. Dessa keramiska material har emellertid inte varit tillräckligt starka för att

passa till mindre invasiva indikationer. Med tiden lanserades keramiska fasader. Prepara-tioner för fasader är mycket mindre invasiva än kronpreparationer - men trots det krävdes en viss preparation. Dessutom behövde fasaderna utformas på så sätt att de täckte hela buckaly-tan. Med de framsteg som har skett inom den keramiska teknologin och kompositcemen-ten, är det idag möjligt att framställa partialfasader och cementera dem utan problem.



1 Utgångssituation innan behandling



2 Närbild innan behandling



3 Preparerade tänder



4 Val av färg på kompositcementet: Variolink Esthetic LC i färgen "Warm"



5 Inprovning av båda partialfasaderna



6 Innan cementering av fasaderna: Granttänderna är täckta med Teflon-tejp och separerade med ett matrisband

Partiella fasader är keramiska fasader, som endast täcker den del av tanden, som saknas på grund av trauma eller slitage. Det betyder att tanden endast behöver prepareras delvis eller inte alls.

Detta sätt att arbeta på har blivit möjligt tack vare:

1. Nya keramiska material som finns tillgängliga på marknaden. Tandteknikerna kan bygga upp alla sorters keramiska restaurationer. De kan välja mellan att använda ett fluorapatit-keramiskt material, som IPS e.max Ceram eller att pressa restaureringen från ett högtranslucent block som Opal- eller HT- blocken i IPS e.max Press produktsortimentet.
2. Att kompositcemennten har blivit bättre. Det finns i dag ett stort urval av moderna estetiska cement på marknaden. De kan fås i många fär-

ger och grader av ljusintensitet, som matchar den naturliga tanden som ska restaureras med en fasad eller partiell fasad. Dessa kompositcement innehåller dessutom nyutvecklade fotoinitiatorer, som förbättrar härd-egenskaperna och färgstabiliteten på lång sikt

Valet av keramiskt material beror på defektens storlek och/eller de optiska effekter, som tandläkaren önskar att uppnå. Skiktningstekniken är oftast första valet för tänder som uppvisar flera optiska effekter. För framställning av större partialfasader, som inte kräver speciella effekter, men inkluderar hela incisalkanten, är en hög-styrke keram, som litium-disilikat ett troligt val.

När det gäller val av cement till fasader eller partiella restaurationer, är Variolink Esthetic från Ivoclar

Vivadent förstahandsvalet för många tandläkare. Effektfärg-konceptet, som innefattar 5 färger, gör det möjligt för tandläkaren att justera färgfekten på restaurationen, så att den framstår som varmare eller ljusare, allt efter behov. Dessutom kan färgfekten kontrolleras med hjälp av tryk-pastor, som överensstämmer med Effect-färgerna, innan den slutliga cementeringen.

Kompositcementet innehåller den nyligen patenterade ljusinitiatorn Ivocerin, som ger cementet färgstabilitet över lång tid. Variolink Esthetic är lätt att använda, tack vare en flexibel och situationsanpassad konsistens, som gör att överskott är lätt att avlägsna.

Den kliniska rapporten här nedan beskriver arbetsgången och cementeringen av två partiella fasader med Variolink Esthetic LC i färg "Warm".



Text & foto:
Dr Eduardo Mahn,
Santiago, Chile

Director of Clinical Research and of the Aesthetic Dentistry Post-Graduate Program, Facultad de Odontología, Universidad de los Andes, Santiago, Chile

Private practice:
Clínica CIPO, La Dehesa, Santiago
emahn@miuandes.cl



7 Etsning av emaljen i 20 sek.



8 Följt av etsning av dentinet i 10 sek.



9 Sköljning med vattenspray



10 Applicering av bondingen Adhese Universal



11 Närbild av bondingproceduren



12 Applicering av Variolink Esthetic LC Warm på de partiella fasaderna





Kliniskt fall

En 46-årig manlig patient kom till vår klinik med önskan om att få sina 20-år gamla Mirage partialfasader utbytta. Han var övertygad om att fasaden behövde bytas ut p.g.a. slitage på granntanden (bild 1 och 2). Vi beslutade att använda partialfasader för att förbättra situationen. Bild 3 visar hur preparationerna utfördes på tänderna. När vi hade fått fasaderna (IPS e.max Press HT) från tandteknikern, använde vi Variolink Esthetic Try-In pasta till att välja ett matchande cement till den slutliga cementeringen. I detta specifika fall kunde vi uppnå bästa resultat med färgen "Warm" (bild. 4 och 5).

Granntänderna täcktes med Teflon-tape. Sedan placerades en plastmatris-strip mellan tänderna (bild 6). Emaljen etsades i 20 sekunder och dentinet i 10 (bild 7 och 8), efterföljt av sköljning med vatten (bild 9). Därefter gnuggades Adhese Universal in och fick verka i 20 sekunder (bild 10 och 11). Variolink Esthetic LC "Warm" applicerades på de partiella fasaderna innan de placerades på tänderna (bild 12 och 13).

Överskott av cement togs bort med en pensel innan ljushärdningen (bild 14). Fasaderna härdades först samtidigt på båda sidorna i 5 sekunder med två Bluephase Style härdlampor.

För att spara tid utfördes även den slutliga ljushärdningen med två Bluephase Style-lampor, eftersom varje sida skulle härdas i 30 sekunder (bild 16). Då härdning i detta tidsintervall, med två lampor på en intensitet på 1100 mW/cm² kan orsaka en avsevärd värmeutveckling, föreligger det en potentiell risk för skador på pulpan. Därför är det klokt att kyla tänderna med vattenspray, som syns från bild 16.

Efter ljushärdningen togs allt resterande överskott bort med en skalpell (blad nr. 12) (bild 17). Slutresultatet efter fyra veckor syns på bilderna 18 och 19.



13 Cementering av de partiella fasaderna



14 Noggrann och försiktig borttagande av överskott med en pensel



15 Ljushärdning i 5 sek. från båda sidor



16 Avslutande ljushärdning med Bluephase Style härdlampor, under samtidig vattenkyllning av tänderna



17 Överskott tas bort med en skalpell (blad nr. 12)



18 Efterbehandling



19 Närbild på slutresultatet efter fyra veckor

Håll koll på din Miele diskdesinfektor

Daglig kontroll och skötsel gör att du får en säkrare drift på din maskin.

Här får du lite tips på regelbunden kontroll av din Miele diskdesinfektor. Kontrollera även att listen till luckan är hel och ren. Vi rekommenderar också att du fyller på och använder salt avsett för diskmaskin, det har en rengörande effekt. Diskmaskinssalt kan du köpa i din vanliga livsmedelsbutik.

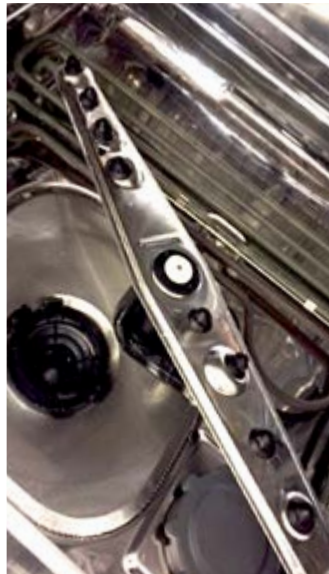


Servicechefen tipsar

Peder Strid,
servicechef på Plandent



1. Kontrollera silen i diskdesinfektorn kontinuerligt. Diskresultat blir försämrat om det är skräp i silen.



2. Kolla spolarmarna varje dag. Kontrollera innan och efter varje körning så att de snurrar och roterar.



3. Kontrollera dockning av övre spolarm mot taket. Det ska inte finnas någon glipa mellan svarta tornet och taket. Justera på svarta muttern om det finns en glipa.



BEHÖVER DU HJÄLP?

Kontakta service på
08-546 979 30
service@plandent.se

För att säkerställa temperaturer och funktion ska du göra re-validering, UPK varje år. Kontakta vårt callcenter service för bokning: 08-546 979 30

Ändra en hörntand till framtand genom skiktning i samband med ett fall av agenesi av tand 12



Klinikfall av:

Anne-Laure Charreteur. Privat-tandläkare i Paris, tidigare CAT (Paris V), klinisk utbildningssamanuens, Hôpital Charles Foix, Ivry sur Seine

ITENA är en fransk tillverkare av dentala kompositmaterial som både erbjuder en hög produktkvalitet och konkurrenskraftiga priser.

Reflectys är ITE-NA:s ljushärdande nanohybrid komposit som har tilldelats betyget 4 ½ av 5 av The Dental Advisor.

En ung man, 14 år gammal, med agenesi av tand 12 kom in för konsultation efter en ortodontisk behandling. Hans ortodontiska behandling hade bestått av förflyttning mesialt av tand 13 till platsen för tand 12.

Anledningen till konsultationen var det estetiska problemet som orsakades av morfologin hos tand 13 på platsen för tand 12, samt betydande asymmetri i patientens leende (fig. 1 och 2). Med tanke på patientens unga ålder valde vi en behandlingslösning som syftar till att bevara vävnad. Det här är en direkt metod som går ut på att ändra tand 13 till tand 12 med användning av komposit.

Tandteknikern skapar först en mall i vax utifrån gipsmodellen (fig. 3). Efter att patienten godkänt behandlingsplanen tillverkade vi en silikonmatris som vägledning för applicering av komposit palatinalt (fig. 4 till 6).

Det operativa fältet implementerades över ett stort område för att möjliggöra korrekt placering av silikonmatrisen (fig. 7 till 9). De intilliggande tänderna skyddades med teflontejp (fig. 10).

Därefter användes en emaljetsande fosforsyra, 37% (DentoEtch, ITENA Clinical) (fig. 11), följt av sköljning och torkning (fig. 12).

Vi fortsatte sedan med att applicera adhesivet (Iperbond Ultra, ITENA Clinical) genom massering av ytorna i 20 sekunder (fig. 13), följt av måttlig lufttorkning och ljushärdning i 20 sekunder (fig. 14).

Silikonmatrisen sattes på plats och säkrades med tråd, med användning

av två kofferdamklamrar (fig. 15). Ett första lager komposit (emaljfärg) (Reflectys universal composite, ITENA Clinical) applicerades palatinalt (fig. 16 och 17),

Därefter applicerades en dentinmassa genom skiktning (fig. 18), följt av ett lager emalj (E). Slutligen använde vi incisal komposit (I) för att efterlikna de vita fläckarna (fig. 19). Kofferdammen togs bort och vi kontrollerade ocklusionens MIO, laterala samt framskjutande rörelse (fig. 20).

Slutligen polerades restaurationen (fig. 21). Slutresultat (fig. 22 till 25).



1



2



3



4



5



6



7



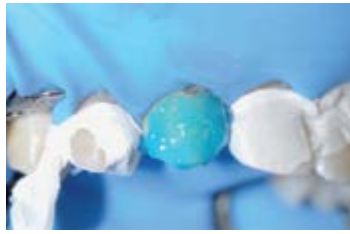
8



9



10



11



12



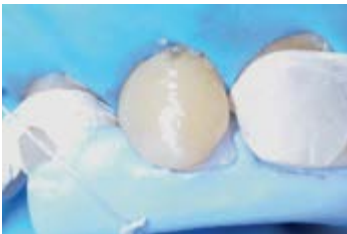
13



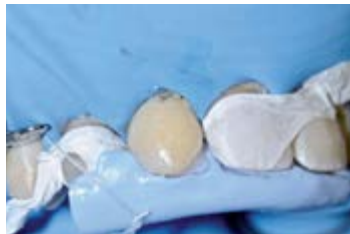
14



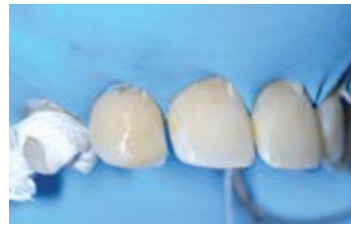
15



16



17



18



19



20



21



22



23



24

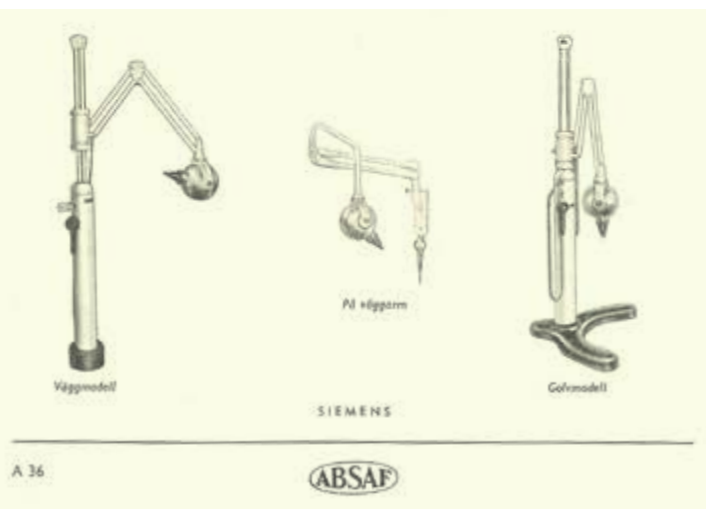


25

Då 1950

Röntgenstrålningen upptäcktes 1895, och redan året därpå köpte en tandläkare i Göteborg in en röntgenapparat till sin klinik. Ganska tidigt upptäckte man riskerna med röntgenstrålningen, och forskning har pågått sedan dess för att minimera strålningen på patienter och personal.

Kodak började att maskintillverka intraorala tandfilmer redan 1915. En populär tandröntgen från 1930-talet och framåt var den sfäriska "Röntgenkugel" tillverkad av Siemens. Ordet "röntgenkula" kom sedan att bli samlingsnamnet för alla tandröntgenmaskiner.



Nu 2019

Mot slutet av 1980-talet tog utvecklingen av digital dentalröntgen fart. Idag är digital intraoral röntgen med sensorer eller bildplattor standard.

Idag vet vi mycket om hur strålningen påverkar oss och hur vi kan minska riskerna. Intraorala röntgenundersökning ger idag extremt låg stråldos i jämförelse med andra röntgenundersökningar.

Intraoral röntgen är ett av de mest användbara och kraftfulla diagnosverktygen som en tandläkare har tillgång till. Utvecklingen går fort även för mer avancerade röntgenformer som panorama och CBCT.



Sedan Dr Cusp lade borsten på hyllan för snart två år sedan, hade han fått helt nya morgonrutiner. Tidigare var det ett pressat sekundschema: dusch, borsta tänderna och grötfrukost, innan han rusade

till bussen för transport till praktiken, som skulle öppnas i god tid innan första patienten kom. Numera börjar dagen med en välkomponerad frukost i sängen tillsammans med hustrun. Morgontidningen läses noggrant och där kan det dyka upp något spännande att göra på stan redan samma eftermiddag - detta var helt otänkbart då det borrades intensivt till klockan fem på dagarna!

Efter frukosten inhalerade sedan vår privattdandläkare sin astmamedicin genom näsan och oralt och tog en slurk sojammjölk utrört i vatten, för det hade en läkarvän rekommenderat för att motverka prostatacancer. Visserligen var läkaren plastikkirurg, men varför inte lita på honom i detta prekära område? Och så här i mörka decembertider behövdes det även en tablett D-vitamin för att stärka både benstommen och emaljen. Dr Cusp hade träffat en grannkvinna i hissen häromdagen. Hon var stressad, på väg till jobbet och utnyttjade tiden i hissen till att skölja med fluor. Hon bara pekade på sin mun, för småprata kunde hon ju inte... Man tar sig för pannan! "Det är synd om människorna", sa redan Strindberg på sin tid.

Annars hade ju hela hösten handlat mycket om vad vi tillsammans kan göra för miljön. Den omtalade Greta hade seglat kors och tvärs över Atlanten och talat i FN och på olika konferenser. Gällande miljön har tydligen någon räknat ut att varje svensk gör av med 83 plastkassar per år. Dr Cusp hade i alla år tagit med sig en begagnad kasse i antingen plast eller papper till affären, kastade lydigt glasflaskor, konservburkar och utlästa tidningar vid återvinningsstationen och bedömde själv att han hade svart bälte i miljögrenen. Den Stora Organisationen, som Dr Cusp arbetade inom de sista tre åren, var minsann miljöcertifierade, men han mindes att en del personal inte var så noga med att sortera pentryavfallet. Ofta hittade han glasburkar, visserligen lite kladdiga, eller ytterkartonger slängda i soppåsen i stället för sorterade i miljörummet.

Den sista vidareutbildningen vår privattdandläkare deltog i var för två år sedan på Nya Zeeland; hela 17 300 kilometer bort från Stockholm. Så det var inte runt kvarteret från praktiken precis - men tror ni inte att mitt ute på bondlandet i en "Sagan om Ringen-park", så hör han svenska röster. Och då är det en kurskamrat från gamla Tandläkarhögskolan på Holländargatan som står och tittar på samma Hobbit-dörr! Helt osannolikt. Kurskamraten stirrar på Dr Cusp och säger: "Vad gör du här?" Han svarar "Ja, vi tandläkare tycker ju om att resa..." eller något sådant. Sedan blev det glada minnen och kramkalas.

En av årets jul-influencer, dessa nya yrken(!), visade nyligen titarna på morgon-TV hur man skapar sin personliga julstämning. Färgglada kuddar i rött, grönt, guld och silver, med broderade stjärnor, renar och tomtar, ska fullständigt översvämma soffhörnan. Sedan ska man tända doftljus som sprider arom av kanel och pepparkakor i rummet, och sedan fylla en stor glasjulgran med massor av rosa skumtomtar. "Ja, det blir nog jul i år igen... och skumtomtar är ju gott", avslutade Dr Cusp. God Jul alla!

Bli utbildad och inspirerad med oss



Lär dig mer om
vårdhygien i tandvården

Save the date!
Panoramakurs
22-24 april



Vi finns på plats på många olika mässor, konferenser och tandvårdsdagar över hela landet.



Under 2020 kommer vi anordna spännande kurser och event runt om i Sverige.

Från hands-on och föreläsningar till mässor och inspirationsdagar.

Missa inte våra unika erbjudanden, nyheter och kurser

- Prenumerera på vårt nyhetsbrev, anmäl dig på www.plandent.se/nyhetsbrev
- Följ oss på Facebook och Instagram



Plandent

2019/L/5000/1
Avsändare
Plandent AB
Box 90193
120 22 Stockholm

B PP Sverige, Port Payé



Rätt produkt. På rätt plats. I rätt tid.

Vi hjälper dig att få ordning på ditt
lager och dina beställningar.
Smidigt, enkelt och ekonomiskt.

PlanORDER

Plandent

08-546 979 00 | info@plandent.com | www.plandent.se